

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ

Леунова В. О.

Юридичний факультет, Сумський державний університет

Солонар А.В.

к.ю.н., ст. викладач кафедри АППФЕБ, Сумський державний університет

Відомо, що на протязі останніх кількох років у світі активно обговорюється стан виконання судових рішень, який, на думку деяких фахівців, вважається досить критичним. Панацеєю в розв'язанні таких проблем фахівці цієї сфери вважають запровадження інституту приватних виконавців. Тобто у даному випадку приватні виконавці будуть діяти поряд із органами державної виконавчої служби. Сама організація роботи органів державної виконавчої служби та процесу примусового виконання судових рішень безпосередньо потребує відповідних комплексних змін [1]. Зазначене, в свою чергу, актуалізує проведене дослідження.

У багатьох державах Європи виконання судових рішень покладено на приватних судових виконавців. У країнах Балтії вільнонаймані виконавці повністю замінили державних. У Грузії і Казахстані діє змішана система. Перші підсумки роботи таких виконавців показали, що вони працюють ефективніше.

Взагалі, розкриваючи зміст поняття «приватний», слід зазначити, що «приватний» являється якби мовити - умовним, оскільки виконавець отримує повноваження від імені держави і працює в рамках встановлених законом процедур. Саму систему оплати також визначає сама держава. «Приватним» елементом цієї діяльності є і спосіб фінансування, а також окремі елементи організації професії. Всі ті існуючі аргументи, що приватні виконавці будуть займатися рейдерством чи подібними протизаконними діями за змістом не витримує критики. Приватний виконавець у своїй роботі буде керуватися тим же процедурним законом, що і виконавець державний, а ось рейдери та колектори не керуються жодними законами, і, тим не менше, спокійно існують [3].

Система виконання судових рішень у Польщі наразі зазнає гострої критики, тому що являється малоефективною та такою, яка забирає достатню кількість часу. Критика стосується також системи організації органів виконання, прав та обов'язків виконавців судових рішень, а особливо – проблем, пов'язаних з коштами на утримання та нарахування зарплати виконавцям судових рішень. Однак система виконання судових рішень не одне десятиліття залишається майже без змін.

В європейських країнах представлені різні системи виконання судового рішення. За існуючим критерієм судових виконавців, можна виділити, по-перше, - виконання судових рішень органом, який пов'язаний не з судовим апаратом, а безпосередньо з державною адміністрацією. Даний приклад представлений у Скандинавських країнах, класичний варіант – у Фінляндії та Швеції. По-друге, така система, як змішана, полягає у тому, що виконанням деяких рішень займається суд, а саме, визначений службовець в даному суді; а виконанням цивільних рішень – адміністративні органи. Залежить це також і від того, яка судова інстанція приймала рішення.

Представлену систему цілком доцільно буде назвати - британською, з деякими відмінностями вона представлена в Англії та Шотландії. У багатьох європейських країнах функціонує система, яку називають службовою системою виконання судових рішень [4].

У таких країнах як Австрія, Італія, Іспанія, Португалія чи Данія виконання судових рішень у цивільних справах покладається на суд, а саме на визначеного службовця, який здійснює діяльність під наглядом судді. За своєю діяльністю він є судовим виконавцем, статус якого не виходить за межі службовця. Він виконує вказівки судді і не має самостійності у сфері виконання рішень, а також організаційної чи фінансової самостійності.

У Німеччині виконання судових рішень здійснюється також судовими службовцями. Існує визначений розподіл справ таким чином, що судове виконання, яке пов'язане з банківським рахунком і нерухомістю здійснюється помічником судді. Таке виконання судових рішень називається службовим, а всі інші справи, а саме стягнення з рухомого майна, належить до обов'язків судового виконавця, який також є судовим службовцем. Він здійснює діяльність самостійно і отримує додаткову винагороду у вигляді комісії. Судовий виконавець має значну свободу з питань організації своєї роботи [4].

Розвиток системи примусового виконання Грузії нагадує вітчизняний. У 2000 році було створено департамент виконання у складі Міністерства юстиції Грузії. До нього перейшли судові виконавці, які до цього працювали при судах. У 2008 році департамент виконання було реорганізовано у самостійний орган, який отримав назву Національне бюро виконання. Пріоритетами його роботи стало швидке та ефективно задоволення підтверджених судом вимог громадян. У 2009 році в Грузії було запроваджено інститут приватного виконання. Діяльність приватних виконавців контролює Мін'юст. Він же видає приватникам ліцензії. Платна модель обслуговування є запорукою своєчасного виконання рішення. Крім традиційної діяльності з виконання судових рішень, Національне бюро виконання Грузії надає ще й послуги з посвідчення фактів, що дозволяє стороні значно спростити процес доказування у суді [4].

Завершуючи аналіз реформування систем примусового виконання на прикладі даних країн, слід зазначити, що змішана система полегшує перехід від публічного управління системою виконавчого провадження до приватної системи. Вона також надає захист існуючим працівникам Державної виконавчої служби. Не бюджетна система примусового виконання має низку переваг. Найголовніша з них - мотивація виконавця на повне та своєчасне виконання судового рішення, оскільки від цього залежить винагорода, яку він отримує.

Крім того, держава частково позбувається тягаря у вигляді утримання 8-тисячної армії державних виконавців, оскільки приватний виконавець сам фінансує свою контору і сплачує податки з доходів своєї діяльності. До того ж, запровадження приватних виконавців як дієвого механізму виконання судових рішень суттєво поживає економічний обіг. Проведення ж судової реформи без реформування системи примусового виконання не дасть позитивного ефекту. Рішення суду, закріплене лише на папері, не вартує навіть паперу, на якому воно надруковане [2].

Крім того підвищить ефективність виконавчого провадження: зменшення навантаження на державних виконавців; скорочення строків виконавчого провадження та збільшення коефіцієнта стягнення за виконавчими документами; зменшення корупційної складової у системі виконання; приватний виконавець не буде зацікавлений занижувати вартість реалізації арештованого майна; економія бюджетних коштів, скорочення апарату державних службовців.

Така реформа – не нова ідея в Україні. Відповідні законопроекти розробив Центр комерційного права за участі Мін'юсту, вони кілька разів вносилися у парламент. Таке реформування підтримує і Світовий банк. Його представники

4 листопада 2014 р. провели у Києві круглий стіл, присвячений реформуванню системи примусового виконання судових рішень в Україні. Розробка такої реформи не потребуватиме часових витрат, а її впровадження можливе у найкоротші строки за умови політичної волі учасників коаліційної угоди [3].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Авторгов А. Не бійтеся приватних виконавців [Електронний ресурс] / А Авторгов. - Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/columns/2014/12/5/510394/>.

2. Інститут приватних виконавців в Україні : перспективи запровадження [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=121190>.

3. Сахарова Ю. Чи буде найближчим часом уведено інститут приватних виконавців на вітчизняних теренах? [Електронний ресурс] / Ю. Сахарова. -Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/43525chi_bude_nayblizhchim_chasom_uvedeno_institut_privatnih_viko.html.

4. Стадник Г. Концепція запровадження інституту приватних виконавців [Електронний ресурс] / Г. Стадник. - Режим доступу : http://www.commerciallaw.com.ua/attachments/161_Visnyk-33_2011.pdf